

Hortícoles

Imatge. Horta ecològica de Catarroja.

Els nostres agricultors ens proveïxen de productes sans i a més d'alimentar-nos bé, podem gaudir d'un meravellós paisatge.

TOMACA HIVERNACLE

Tuta absoluta

Control de captures en els hivernacles que tenen la confusió sexual instal·lada.

Les captures fins al dia 22 de febrer estan a zero en els parany. Comptatges realitzats en col·laboració amb el Departament Tècnic de la Cooperativa del Perelló.

És molt important mantindre els hivernacles ben tancats, per a evitar entrada de la Tuta de l'exterior. I en el moment es detecten captures a l'interior de l'hivernacle aplicar reforç de lluita biològica.

La informació de lluita biològica i mostrejos està en el Butlletí número 2, de febrer 2024.

CEBA

Mildiu

No s'estan donant condicions climàtiques de temperatures superiors a 15 °C i humitat per al seu desenvolupament. Principalment per la falta d'humitat.

És recomanable si es realitzen tractaments, emprar productes preventius, i reservar els productes curatius per a quan hi haja humitat que pugua desenvolupar-se el fong.

Control mildiu: taula de productes en el Butlletí número 1, gener 2024.

Trips

Esta plaga solament causa danys estètics en el cultiu com es mostra a la foto, no afecta la producció en quantitat ni a la qualitat de la ceba.

Picadures de trips en la tija de la ceba

HORTALISSES DE FULLA

Pugó

Vigilar la seua presència a l'inici de plantació i en cas d'observar-ne, fer tractaments localitzats als focus inicials.

És important tindre bardisses al voltant de les plantacions, compostes per espècies autòctones que ens servisquen per a reserva de fauna auxiliar. Ja que estos frenen l'entrada de pugons o altres plagues a la nostra parcel·la i afavorixen la presència de depredadors que ens ajuden a controlar les plagues dins del nostre cultiu.

Bardissa per a afavorir la biodiversitat.

Coccinella septempunctata, important depredador de pugons

Pugó (Myzus Persicae)

Pugó (Brevicoryne Brassicae)

Tractaments autoritzats per a pugó: dosi d'aplicació de producte màxima per hectàrea. Consultar etiqueta producte per a ajustar dosi segons mode d'aplicació.

MATÈRIA ACTIVA	DOSI	PG	OBSERVACIONS	EFECTES SECUNDARIS			
				MÍRIDS	FITOSEIDS	COCCINÈL·LIDS	SÍRFIDS
ACETAMIPRID 20%	300 gr./ha	3	Polvorització foliar a l'inici de la infestació. Màxim 2 tractaments	4	4	4	4
AZADIRACTIN 2.6%	1	3	En aplicacions a baix volum 1-1,1 l/ha Aplicacions a primera hora del matí o a la caiguda de la vesprada, des dels primers estadis de desenvolupament de la plaga, repetint en cas de necessitat a intervals de 7 dies.	1	2	1	1
DELTAMETRIN (diferents concentracions)	0.3-0.5 l/ha	3	Tindre en compte les repercussions per a fauna auxiliar.	4	4	4	4
MALTODEXTRINA 59,8%	5-75 l/ha	NP	Es poden realitzar fins a 20 aplicacions a intervals de tres dies, amb una despesa de 200-3.000 l/ha	-	-	-	-
PIRETRINES 4%	0.6 l/ha	2	Aplicar amb un volum de caldo de 600-800 l/ha	-	-	-	-
SALS POTÀSSIQUES D'ÀCIDS GRASSOS 48 %	10 l./ha			1	1	1	1

Efectes secundaris: 1. Innocu; 2. Lleugerament tòxic; 3. Moderadament tòxic; 4. Tòxic

Fruiters

FRUITERS DE PINYOL

Cuc capgròs (*Capnodis tenebrionis*)

Este coleòpter afecta principalment a fruiters de pinyol (prunera, bresquillera, albercoquer i cirerer). Els atacs d'esta plaga són més intensos en plantacions velles, encara que també es poden iniciar en les joves, principalment en secà i en parcel·les abandonades.

Durant l'hivern l'insecte es troba en les arrels com a larves de diferents grandàries, mentre que l'adult el passa refugiat en males herbes, baix de les pedres i en els marges. Amb la pujada de les temperatures els adults reprenen la seua activitat i és a partir del mes de febrer-març que, dirigint-se a les copes dels arbres, s'alimenta de fulles i brots tendres, i provoca una defoliació característica.

Els adults hivernants mostren un aspecte brut, mentre que els de recent emergència són nets i brillants.

Com a mesures de prevenció i culturals es pot realitzar la recollida manual d'adults, incrementar la freqüència de regs i la superfície humida i l'arrancada i crema dels arbres afectats eliminant les arrels.

El llindar de tractament en secà és la detecció de la seua presència en la parcel·la.

Poden coincidir amb alguns tractaments contra pugons i triar una matèria activa que controle totes dues plagues.

Productes control d'adults: *acetamiprid*.

Adult de cuc capgròs

Clivellat *Stigmia carpophila* (sin. *Coryneum beijerinckii*)

A partir de la caiguda de pètals i en període de pluges és convenient tractar este fong. Algunes matèries actives també controlen l'arrufat. Com a mesures preventives eliminar brots secs destruint-los o enterrant-los.

Matèries actives: *captà, compostos de coure, difenoconazole* (*), *Trichodema atroviridae* (soca SCI)

(* albercoquer i bresquillera)

Monilia

Ss recorda que si durant la floració es produïxen pluges o humitats molt altes, es recomana la realització de tractaments per a cobrir este període, tenint en compte que el risc de patir esta malaltia depén en gran manera de la situació de la parcel·la, la varietat cultivada i els problemes patits en campanyes anteriors. Estos tractaments, a més de controlar la monilia, frenen els atacs de clivellat i de *fusisocum* (xanques).

Matèries actives: *captà, ciprodinil, ciprodinil+fludioxonil, ciprodinil+tebuconazole*(2), *compostos de coure, difenoconazole, fenhexamida, fenpirazamina, fluopyram*(1), *fluopyram+tebuconazole*(1), *isofetamid*(3), *mandestrobin, mefentrifluconazole, piraclostrobin+boscalida, tebuconazole, tebuconazole+trifloxistrobin*.

En agricultura ecològica, a més de les pràctiques culturals recomanades, es pot emprar: *sofre, Bacillus amyloliquefaciens, Bacillus subtilis, hidrogenocarbonat de potassi, polisulfur de calci, Saccharomyces cerevisiae, trichoderma atroviride* (soca SCI) i *compostos de coure* autoritzats, respectant el límit de la mitjana anual de 4 kg de coure per ha.

(1) no autoritzat en prunera (2) només bresquillera (3) només albercoquer i cirerer

BRESQUILLERA I ALBERCOQUER

Oïdi (*Sphaeroteca pannosa, Podosphaera tridactyla*)

En la primavera es donen les condicions favorables per a l'atac d'este fong. Segons la climatologia, en aquelles varietats sensibles a l'atac d'oïdi en fruita, és important iniciar els tractaments i repetir als 15 dies mentre es mantinguen les condicions favorables al fong. Cal tindre en compte que els vents de ponent ca-

lents i secs frenen els atacs. Com a mesures preventives eliminar fruits afectats en l'aclarida i mantindre l'arbre airejat mitjançant la poda.

Matèries actives: *bupirimat, ciflufenamid, difenoconazole, fluopyram+tebuconazole, fluxapyroxad, penconazole, piraclostrobin+boscalina, tebuconazole, tebuconazole+trifloxistrobin, trifloxistrobin.*

També es pot emprar les matèries actives permeses en agricultura ecològica: *oli de taronja, sofre, Bacillus subtilis (soca IAB/BS03) i polisulfur de calci.*

(Per a evitar resistències convé no repetir tractaments amb matèries actives de la mateixa manera d'acció, codi FRAC. (Vegeu en Butlletí núm. 2, febrer.)

Arrufat (*Taphrina deformans*)

Si les condicions climatològiques són favorables al desenvolupament de la malaltia (boires, pluja o humitat alta i temperatures suaus) s'aconsella repetir el tractament als 7-10 dies. (Vegeu Butlletí núm. 2, febrer.)

CIRERER

Pugó negre (*Myzus cerasi*)

Per a determinar el moment de realitzar els tractaments de primavera es recomana observar el percentatge d'ous desclosos en 100 brots. Quan s'aconseguisca el 80-90 % d'avivament, tractar en prefloració amb les matèries actives *acetamiprid o taufluvalinat.*

Si s'aconseguix el 3 % de brots afectats a caiguda de pètals, serà necessari tractar emprant les següents **matèries actives:** *acetamiprid, flonicamid, pirimicarb, spirotetramat, taufluvalinat.*

També es poden emprar les matèries actives permeses en agricultura ecològica següents: *oli de colza, oli parafínic, azadiractina (extracte de neem), Beauveria bassiana (soca GHA), caolí, maltodextrin, piretrines (extrac. de pelitre) i sals potàssiques d'àcids grassos.*

Cilindrosporosi / Antracnosi (*Blumeriella jaapii*)

A partir de caiguda de pètals i en període de pluges és convenient tractar l'aparició d'atacs d'estos fongs. Els tractaments contra el clivellat i la moniliosi també són eficaços contra estos fongs.

Matèries actives: *captà, dodina, compostos de coure, laminarina, polisulfur de calci, tebuconazole.*

En agricultura ecològica emprar els productes autoritzats.

Mesures culturals per a previndre l'aparició dels fongs són la destrucció o colgat dels òrgans afectats de la campanya anterior, la ventilació de la plantació mitjançant la poda i l'abonat equilibrat del nitrogen evitant excessos.

FRUITERS DE LLAVOR

POMERA I PERERA

Clapejat o ronya (*Venturia pirina* y *V. inaequalis*)

El període de receptivitat dels fruiters comença en l'estat C3. En condicions meteorològiques favorables amb temperatures càlides, pluja o rosades freqüents, si l'arbre està banyat durant unes hores, es produïx la infecció. En les plantacions amb antecedents d'atacs d'este fong haurien de realitzar-se tractaments preventius tenint en compte les recomanacions per al control de la malaltia següents.

- **Preventius:** amb temps sec i en previsió de pluges o rosades: *captà* i en agricultura ecològica *sofre, Bacillus subtilis (soca IAB/BS03), laminarina i compostos de coure.*
- **Stop:** en les 36 hores posteriors a l'inici de la pluja: *ditianona, ditianona+ fosfonat potàssic, dodina* (pot provocar russeting).

En agricultura ecològica, *sofre, Bacillus subtilis (soca IAB/BS03).*

- **Curatius,** a partir de l'inici de la infecció, passades 36 hores de l'inici de la pluja, **fungicides penetrants o sistèmics:** *boscalida+piraclostrobin(1), ciprodinil, ciprodinil+fludioxonil, ciprodinil+tebuconazole, difenoconazole(1), ditianona, ditianona + fosfonat potàssic, ditianona+pirimetanil, fluopyram+tebuconazole(1), fluxapyroxad, kresoxim-metil(1), kresoxim-metil+difenoconazole(1), tebuconazole(1), tetraconazole(1), trifloxistrobin(1).*

(1) A dosis altes són també efectius contra oïdi.

Per a evitar resistències, convé no repetir tractaments amb matèries actives de la mateixa manera d'acció (codi FRAC).

POMERA

Oïdi (*Podosphaera leucotricha*)

En varietats sensibles a esta malaltia els tractaments preventius s'han d'iniciar abans de la floració, estats fenològics D3/E (els sèpals deixaran veure els pètals) i repetir-los cada dos setmanes durant la primavera. Es pot triar un producte que controle oïdi i clapejat.

Matèries actives (vegeu també productes contra clapejat): *boscalida+piraclostrobin, bupirimat, ciflufenamid, fluopyram+tebuconazole, fluxapyroxad, penconazole, tebuconazole, tetraconazole, trifloxistrobin.*

També es poden emprar les matèries actives permeses en agricultura ecològica següents: *oli taronja, sofre, polisulfur de calç.*

Per a evitar resistències convé no repetir tractaments amb matèries actives de la mateixa manera d'acció (codi FRAC).

Matèria activa	Codi FRAC
<i>difenoconazole, penconazole, tetraconazole, tebuconazole</i>	3
<i>fluopyram, fluxapyroxad boscalida</i>	7
<i>Bupirimat</i>	8
<i>ciprodinil, pirimetanil</i>	9
<i>kresoxim-metil, trifloxistrobin</i>	11
<i>fludioxonil</i>	12
<i>bacillus subtilis</i>	44
<i>compostos de coure</i>	M01
<i>sofre, polisulfur de calç</i>	M02
<i>captà</i>	M04
<i>ditianona</i>	M09
<i>oli de taronja</i>	NC
<i>fosfonat potàssic</i>	P07
<i>dodina</i>	U12
<i>ciflufenamid</i>	U06

Pugons (*Dysaphis plantagine* y *Aphis pomi*)

És important el control de les femelles fundadores abans que es refugien entre els pètals de les flors, estat fenològic E2.

Matèries actives *acetamiprid* (no durant la floració), *caolí, flonicamid, flupiradifurona, pirimicarb, tau-fluvalinat.*

També es poden emprar les matèries actives permeses en agricultura ecològica següents: *oli de colza, oli parafínic, azadiractina (extracte de neem), piretrines (extracte de pelitre) i sals potàssiques d'àcids grassos.*

En postfloració, en cas de ser necessari controlar les colònies de pugons, també es pot emprar *spirotetramat.*

PERERA

Psila (*Cacopsylla pyri*)

Al març té lloc l'avivament dels ous d'hivern. S'ha de tractar quan estiguen els pètals caiguts i només a partir del 10 % de corimbos ocupats per nimfes.

Productes:

Realitzar un primer tractament amb *oli de parafina, caolí*.

Quan la pressió de la plaga requerisca tractar-la a la primavera i estiu, s'haurà d'utilitzar *acetamiprid, fenpiroximat, spinetoram, tau-fluvalinat*.

També es poden emprar les matèries actives permeses en agricultura ecològica següents: *oli de colza, oli parafínic, oli de taronja, Beauveria bassiana, maltodestrina i sals potàssiques d'àcids grassos*.

S'han d'emprar alts volums de caldo. La presència de melassa dificulta el control de la plaga, eliminar-la abans d'efectuar els tractaments.

Pugó gris (*Dysaphis pyri*)

Tractar a caiguda de pètals per a previndre danys d'este insecte.

Matèries actives: *oli de colza, oli parafínic, acetamiprid, azadiractin, fonicamid, flupiradifurona, pirimicarb, spirotetramat, tau-fluvalinat*.

En agricultura ecològica emprar els productes autoritzats.

Hoplocampa (*Hoplocampa brevis*)

És convenient el control visual de 100 corimbos entre la prefloració i fruits quallats per a determinar l'atac de l'insecte. Amb floració escassa un atac del 5 % i amb floració normal un atac del 20 % de

corimbos afectats determinaran el control preventiu de la campanya següent, **emprar la matèria activa flupiradifurona**.

En aquelles parcel·les amb danys de l'insecte i es preveja una floració escassa, avançar el tractament contra pugó fosc en prefloració, estadi botó blanc, utilitzant la matèria activa *acetamiprid*.

FRUITERS I OLIVERA

Barrenetes (*Scolytus rugulosus, S. Amygdali, Phloeotribus scarabeoides y Hylesinus taranio*)

Les barrenetes que s'observen procedeixen de les larves que han passat l'hivern en les restes de la fusta de poda no retirada i arbres vells o debilitats. Quan ixen a la primavera com a adults volen per a alimentar-se. S'observen danys en les gemmes dels fruiters, sobretot en bresquillera, amb perforacions en la base de les gemmes i exsudació de goma, que provoca l'assecat de gemmes i brots.

En olivera es veuen perforacions en les restes de fusta de poda no retirada i en arbres vells o debilitats.

Tractament: no s'aconsella realitzar aplicacions químiques als arbres, **es recomanen pràctiques culturals:**

- Si observa la presència de barrenetes hivernants (serradures, perforacions), retirar i destruir la fusta de poda amb les degudes precaucions.
- Tallar a l'hivern les branques seques, així com els arbres secs o debilitats i actuar com amb la fusta de poda.
- La llenya per a consum es mantindrà tancada en gàbia amb tela mosquitera.
- Vigoritzar els arbres mitjançant la poda i l'adobament adequat.

Ametler

Malalties

Ametler afectat d'abonyegat

En algunes zones es van produir importants atacs de malalties fúngiques en les explotacions d'ametler (clivellat-perdigonat i arrufat-abonyegat), especialment en zones de fons humits i poc airejades. En estes zones, és previsible comptar amb un inòcul important de micelis i espores en les clivelles de les branques i entre les escates de les gemmes per a enguany, que amb temperatures suaus i humitat alta en l'inici de la brotada afavorirà el desenvolupament d'estes malalties

Per a controlar estes malalties, és important protegir els arbres mitjançant tractaments fitosanitaris en el moment de prefloració-quallat. Per a això poden usar-se algun plaguicida amb les següents matèries actives:

Clivellat -perdigonat: *Difeconazole, Piraclostrobin+Boscalida i productes cúprics*.

Arrufat o abonyegat: *Difeconazole, Dodina, Piraclostrobin+Boscalida i productes cúprics*

Nota: és important comprovar que la formulació que utilitzarem estiga autoritzada per al seu ús contra estes malalties en ametler.

Vespeta de l'ametler

Larva, crisàlide blanca i crisàlide negra.

Evolucionari col·locat en arbre

S'acosta el moment d'eixida dels adults de les ametles de l'any passat afectades. És important fer un seguiment setmanal de l'evolució: larva, crisàlide blanca, crisàlide negra i adult. Quan predominen els adults en obrir les ametles, cal ajustar el moment de la seua eixida a l'exterior per a la qual cosa s'ha de confeccionar un evolucionari en el qual introduïrem les ametles afectades, la qual cosa permetrà detectar el moment en el qual comencen a eixir els adults a l'exterior. Als 4 o 5 dies de les primeres eixides d'adults serà el moment de realitzar els tractaments fitosanitaris.